

Ο Μαρωνείας Μελισσηνός (1914-1921)

Ο άγνωστος διαπρεπής νομικός επιστήμονας που καθιέρωσε νομοκανονικώς τα κωλύματα του γάμου

Μία άγνωστη στο ευρύ κοινό προσωπικότητα που διακρίθηκε μάλιστα και στα νομικά γράμματα και διηκόνησε την Τοπική Εκκλησία της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας υπήρξε ο ανατολικοθρακιώτης Μητροπολίτης Μαρωνείας Μελισσηνός.

Τα περί του βίου αυτού καταγράφει ο επ' ανησιά γαμπρός του Θρασύβουλος Πηλείδης (Ειρηνοδίκης Θάσου -και έπειτα συνταξιούχος Δικηγόρος).

Σύμφωνα λοιπόν με τα γραφόμενα του αιμνήστου Πηλείδη, ο μακαριστός Μητροπολίτης Μαρωνείας Μελισσηνός ο Α' (Χριστοδούλου) εγεννήθη την 21η Μαρτίου του 1855 στην φημισμένη και πολυτραγουδισμένη πόλη των Σαράντα Εκκλησιών της Ανατολικής Θράκης. Η δε ευλαβής οικογένειά του ήταν από τις πλέον φημισμένες στην περιοχή.

Ο Μελισσηνός «Διδάκτωρ του Δικαίου» και η ένταξη του στον ιερό κλήρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Ο αοίδιμος Μελισσηνός αφού περάτωσε την εγκύκλια παιδεία στα ελληνορθόδοξα εκπαιδευτήρια της γενέτειράς του συνέχισε τις περαιτέρω σπουδές του στην πολύφημη Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή από την οποία όταν απεφοίτησε αριστούχος, επέστρεψε στη γενέτειρά του όπου διετέλεσε για κάποιο χρονικό διάστημα διδάσκαλος στα εκεί λειτουργούντα ελληνορθόδοξα εκπαιδευτήρια. Στη συνέχεια, ως ανήσυχο επιστημονικό και φιλομαθέστατο πνεύμα που ήταν, ενεγράφη κατόπιν επιτυχών εισαγωγικών εξετάσεων στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου των Αθηνών. Μετά δε την ολοκλήρωση των σπουδών του ανηγορεύθη «Διδάκτωρ του Δικαίου» και για αρκετά έτη εργάστηκε ως μαχόμενος δικηγόρος στην Ανατολική Θράκη. Κατά τη χρονική αυτή περίοδο συνέγραψε αξιόλογα και εν πολλοίς πρωτότυπα ιστοριογεωγραφικού και νομικού (αστικού δικαίου) περιεχομένου επιστημονικά συγγράμματα, τα οποία καταγράφουμε λεπτομερώς παρακάτω. Κατά το έτος 1893 και σε ώριμη ηλικία πραγματοποίησε την παιδιόθεν ενδόμυχη επιθυμία του να ενταχθεί στον ιερό κλήρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αρχικά χειροτονήθηκε Διάκονος και μετά από σύντομο χρονικό διάστημα πρεσβύτερος, οπότε έλαβε και το οφίκιο του Αρχιμανδρίτου, υπηρετήσας αρχικώς στην ιστορική Ιερά Μητρόπολη Φιλιππουπόλεως, αρχικώς, και έπειτα συνέχισε την εκκλησιαστική διακονία του στο Πατριαρχείο Αντιοχείας. Άξια μνείας είναι η ιστορική πληροφορία που διασώζει σε σχετική μελέτη του ο αοίδιμος και μεμορφωμένος Μοναχός π. Μωυσής (+2014), σύμφωνα με τον οποίο, ο Μητροπολίτης Μελισσηνός υπήρξε αδερφός της Ιεράς Μονής Ξηροποτάμου του Αγίου Όρους.

Ο Μελισσηνός Μητροπολίτης Μαρωνείας

Κατά το έτος 1897, κατόπιν σχετικής εισηγήσεως του Οικουμενικού Πατριάρχου Κωνσταντίνου Ε΄ προς την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου ο Μελισσηνός χειροτονήθη Επίσκοπος Παμφίλου και διετέλεσε αρχιερατικώς προϊστάμενος Ταταούλων (Ταταύλα) Κωνσταντινουπόλεως μέχρι και το έτος 1914, οπότε του Μαρωνείας Νικολάου (1902-1914) μετατεθέντος προαγωγικώς στην πρωτόθρονη Μητρόπολη Καισαρείας, εξελέγη εκείνος νέος Μητροπολίτης Μαρωνείας.

Όταν όμως εξελέγη ο Μελισσηνός Μητροπολίτης Μαρωνείας η έδρα της Μητροπόλεως, η Κομοτηνή (τότε Γκιουμουλτζίνα), καθώς και όλη η Θράκη τελούσε υπό την Βουλγαρική κατοχή (1913-1919) και γι' αυτό ο Μελισσηνός, ουδέποτε εγκατεστάθη στην Κομοτηνή, αλλά από της εκλογής του (1914) μέχρι και το 1919, οπότε η Θράκη ετέθη υπό διασυμμαχική διοίκηση, διέμενε στη νήσο Θάσο, η οποία μαζί με την Σαμοθράκη κατά την εποχή εκείνη ανήκαν στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της ιστορικής Μητροπόλεως Μαρωνείας.

Η παραμονή του Μητροπολίτου Μελισσηνού στη Θάσο, όπου ασκούσε την ποιμαντική και αρχιερατική του μέριμνα, μαρτυρείται και εκ του γεγονότος ότι σ' έναν διασωθέντα εκκλησιαστικό κώδικα των χωριών Κάστρο και Λιμενάρια φαίνεται ότι στο τέλος κάθε συνεδριάσεως της εφοροδημογεροντίας και των εκκλησιαστικών επιτροπών, κατά την περίοδο 1914-1919, τα πρακτικά υπογράφονται από τον ίδιον τον Μητροπολίτη Μελισσηνό (Θασιακά, 10 (2001) 742-745).

Η παρουσία του Μητροπολίτου Μελισσηνού στην Κομοτηνή

Είναι δε χαρακτηριστικό το γεγονός ότι η μόνη γραπτή μαρτυρία της παρουσίας του Μητροπολίτου Μελισσηνού στην Κομοτηνή είναι μια ιδιαίτερα συγκινητική αναμνηστική φωτογραφία, η οποία φέρει ημερομηνία (16 Δεκεμβρίου 1919), στην οποία εικονίζεται ο ιεράρχης πλαισιωμένος από τα ορφανά παιδιά στην κεντρική είσοδο της Τσανακλείου Αστικής Σχολής Κομοτηνής, που είχε μετατραπεί την περίοδο εκείνη (1919/1920) σε ορφανοτροφείο.

Ο Μητροπολίτης Μελισσηνός παρέμεινε για ελάχιστον χρονικό διάστημα στην Κομοτηνή και επειδή ασθένησε, επέστρεψε και πάλι στη Θάσο πλησίον του επ' ανηψιά γαμπρού του Θρασύβουλου Πηλείδη (τότε Ειρηνοδίκη Θάσου). Λίγο αργότερα απεφάσισε να εγκατασταθεί εφησυχάζων στην πεφιλημένη γενέτειρα γη του, στις Σαράντα Εκκλησιές της Ανατολικής Θράκης πλησίον της χήρας αδελφής του Ευδοξίας. Η υγεία του όμως ήταν ήδη σοβαρά κλονισμένη και τελικώς την 2α Οκτωβρίου του 1921 εκοιμήθη και ετάφη στην λατρευτή πατρίδα του, όπου πριν από 66 έτη είχε δει για πρώτη φορά το φως της ημέρας.

Το συγγραφικό του έργο

Ο Μητροπολίτης Μαρωνείας Μελισσηνός, όπως προαναφέραμε, υπήρξε δεινός συγγραφέας. Τα κυριότερα έργα, τα οποία συνέγραψε και δημοσίευσε είναι τα εξής: 1) Ιστοριογεωγραφική περιγραφή της Επαρχίας των Σαράντα Εκκλησιών (1881), Σελ. 104. 2) Πρόχειρον Νομικόν Βιβλίον Α' «Τα κωλύματα του Γάμου» (1889), Σελ. 276. 3) Πρόχειρον Νομικόν Βιβλίον Β' «Η μνηστεια» (1895), Σελ. 176. 4) Η Θράκη και αι Σαράντα Εκκλησίαι. Μετά τινών διοικητικών εκκλησιαστικών ζητημάτων (1897), Σελ. 304. 5) Ο ρυθμός, εν σχέσει προς τον χρόνον και την παρασημαντική της ημετέρας εκκλησιαστικής μουσικής (1900), Σελ. 32. 6) Η αρμονία εν τη εκτελέσει της Ιεράς ημών μελωδίας (1902), Σελ. 16. 7) Τυπικόν της νεκρωσίμου ακολουθίας μετά προλεγομένων και παραρτήματος (1905), Σελ. 80. 8) Περί Ευδαιμονίας... Διδακτική ομιλία (1908), Σελ. 32. 9) Τα Ταταύλα (Ιστορία Τατούλων) (1913), Σελ. 352. 10) Πρόχειρον Νομικόν Βιβλίον Α' «Τα κωλύματα του Γάμου». Έκδοσις Β' (1938), Σελ. 431. Το τελευταίο αυτό σύγγραμμα λόγω του αιφνιδίου θανάτου του Μητροπολίτου Μελισσηνού παρέμενε σε χειρόγραφη μορφή και ανέκδοτο μέχρι το έτος 1938, οπότε το εξέδωσε ο επ' ανηψιά γαμπρός του, τέως δικαστής – Δικηγόρος, σε συνεργασία με τον Εμμανουήλ Φαρλέκα, πρωτονοτάριο της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, κατόπιν σχετικής εγκρίσεως του οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι προ μικρού χρονικού διαστήματος ανακαλύψαμε περί τις 15 ανέκδοτες επιστολές ποικίλου περιεχομένου του Μελισσηνού ως Μητροπολίτου Μαρωνείας και αυτές πρόκειται λίαν συντόμως να δημοσιεύσουμε σε επιστημονικό περιοδικό.

Υ.Γ.: Το παρόν άρθρο αφιερώνεται στον εν Θεσσαλονική συγγενή του αοιδίμου Μητροπολίτου Μαρωνείας Μελισσηνού, κ. Κωνσταντίνο Κεραμέα, Πρόεδρο του κοινωφελούς ιδρύματος «**Χαρίλαος Κεραμεύς**» που τόσα πολλά μέχρι και σήμερα έχει προσφέρει στην ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού του ευρύτερου γεωγραφικού χώρου της Θράκης.